

Til lovforslag nr. L 137

Folketinget 2014-15

Betænkning afgivet af Sundheds- og Forebyggelsesudvalget den [14. april 2015]

2. udkast

til

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om anvendelse af tvang i psykiatrien

(Fastlæggelse af mindreårige psykiatriske patienters retsstilling, indførelse af ny formålsbestemmelse, skærpede kriterier for tvangsfiksering, ændring af kriterierne for åbning og kontrol af post, undersøgelse af patientstuer og ejendele samt kropsvisitation m.v.)

[af ministeren for sundhed og forebyggelse (Nick Hækkerup)]

1. Ændringsforslag

Der er stillet 6 ændringsforslag til lovforslaget. Socialistisk Folkeparti og Enhedslistens medlemmer af udvalget har stillet ændringsforslag nr. 1 om deling af lovforslaget. Dansk Folkeparti og Enhedslistens medlemmer af udvalget har stillet ændringsforslag nr. 3. Ministeren for sundhed og forebyggelse har stillet ændringsforslag nr. 2 og 4-6.

2. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 5. februar 2015 og var til 1. behandling den 26. februar 2015. Lovforslaget blev efter 1. behandling henviset til behandling i Sundheds- og Forebyggelsesudvalget.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i <> møder.

Høring

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og ministeren for sundhed og forebyggelse sendte den 11. juli 2014 dette udkast til udvalget, jf. SUU alm. del - bilag 530, folketingsåret 2013-14. Den 5. og 25. februar 2015 sendte ministeren for sundhed og forebyggelse de indkomne høringssvar og notater herom til udvalget.

Skriftlige henvendelser

Udvalget har i forbindelse med udvalgsarbejdet modtaget skriftlige henvendelser fra:

Bedre Psykiatri,
Børnerådet,
Børne- og Ungdomspsykiatriske Selskab i Danmark,

Landsforeningen SIND og
Søren Mikkelsen, Frederikssund.
Ministeren for sundhed og forebyggelse har over for udvalget kommenteret de skriftlige henvendelser til udvalget.

Deputationer

Endvidere har følgende mundtligt over for udvalget redegjort for deres holdning til lovforslaget:

Bedre Psykiatri,
Børnerådet,
Institut for Menneskerettigheder,
Landsforeningen SIND og
LAP - Landsforeningen af nuværende og tidligere Psykiatribrugere.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 36 spørgsmål til ministeren for sundhed og forebyggelse til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret.

3. Indstillinger og politiske bemærkninger

<>

Alternativet, Inuit Ataqatigiit, Siumut, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

4. Ændringsforslag med bemærkninger

Ændringsforslag

Af et *mindretal* (SF og EL), tiltrådt af <>:

a

Ændringsforslag om deling af lovforslaget

1) Lovforslaget deles i to lovforslag med følgende titler og indhold:

A. »Forslag til lov om ændring af lov om anvendelse af tvang i psykiatrien (Fastlæggelse af mindreårige psykiatriske patienters retstilling, indførelse af ny formålsbestemmelse, skærpede kriterier for tvangsfiksering, ændring af kriterierne for åbning og kontrol af post, undersøgelse af patientstuer, ejendele og kropsvisitation m.v.)« omfattende § 1, 1-11, 16-22, 25-30 og §§ 4-5.

B. »Forslag til lov om ændring af lov om anvendelse af tvang i psykiatrien (Oppegående tvangsfiksering på Sikringsafdelingen og tvungen opfølgning efter udskrivning)« omfattende § 1, nr. 12-15, 23, 24 og §§ 2-5.

[Forslag om deling af lovforslaget]

b

Ændringsforslag til det udelte lovforslag

Af *ministeren for sundhed og forebyggelse*, tiltrådt af <>:

Til titlen

2) Undertitlen affattes således:

»(Fastlæggelse af mindreårige psykiatriske patienters retsstilling, indførelse af ny formålsbestemmelse, skærpede kriterier for tvangsfiksering, ændring af kriterierne for åbning og kontrol af post, undersøgelse af patientstuer og ejendele samt kropsvisitation m.v.)«

[Præcisering af lovforslagets undertitel]

Til § 1

Af et *mindretal* (DF og EL), tiltrådt af <>:

3) I den under *nr. 2* foreslåede § 1 stk. 4, indsættes som nr. 3:

»3) patienten ikke modsætter sig foranstaltningen.«

[Præcisering af tvangsbegrebet ift. mindreårige]

Af *ministeren for sundhed og forebyggelse*, tiltrådt af <>:

4) I den under *nr. 7* foreslåede ændring af § 4a, 1. pkt. ændres »§ 19a, stk. 1 og 3« til: »§ 19a, stk. 1 og 4«.

[Konsekvensændring som følge af ændring af § 19 a]

5) I det under *nr. 10* foreslåede § 14, stk. 3, udgår »som angivet i stk. 2,«.

[Der sikres overensstemmelse mellem stk. 2 og stk. 3]

6) I den under *nr. 16* foreslåede affattelse af § 19a, affattes *stk. 5* således:

»Stk. 5. Ministeren for sundhed og forebyggelse kan fastsætte nærmere regler om åbning og kontrol af patientens post, undersøgelse af patientstuer og patientens ejendele samt kropsvisitation af patienten m.v.«

[Ordlyden af bestemmelsen bringes i overensstemmelse med de specielle bemærkninger]

Bemærkninger

Til nr. 1

Forslagsstillerne foreslår, at lovforslaget bliver delt op i to lovforslag. Det ene forslag (A) vedrører blandt andet fastlæggelse af mindreårige psykiatriske patienters retstilling, indførelse af ny formålsbestemmelse, skærpede kriterier for tvangsfiksering, ændring af kriterierne for åbning og kontrol af post, undersøgelse af patientstuer, ejendele samt kropsvisitation. Det andet forslag (B) omfatter oppegående tvangsfiksering på Sikringsafdelingen og tvungen opfølgning efter udskrivning.

Til nr. 2

Den foreslåede ændring af lovforslagets undertitel er alene af lovtekniske årsager.

Til nr. 3

XX

Til nr. 4

I lov om anvendelse af tvang i psykiatrien henvises der i § 4 a til § 19 a, stk. 1 og 3. Som konsekvens af at der i lovforslaget er indføjet et nyt stk. 2, ændres henvisningen i § 4 a til § 19 a, stk. 1 og 4. Der er tale om en konsekvensændring som følge af ændringen af § 19 a.

Til nr. 5

Den foreslåede ændring, som vedrører lovforslagets § 14, stk. 3, medfører, at der sikres overensstemmelse mellem bestemmelsens stk. 2, og stk. 3, og de specielle bemærkninger til lovforslaget. Herefter fremgår det af bestemmelsens stk. 2, at tvangsfiksering som udgangspunkt kun må anvendes kortvarigt. Af stk. 3 præciseres det, at kortvarigt ikke er ud over nogle få timer.

Til nr. 6

Ordlyden at bestemmelsen § 19 a, stk. 5 er præciseret, så der er overensstemmelse mellem de specielle bemærkninger og bestemmelsens ordlyd. Dette medfører, at det fremgår af bestemmelsen, at det alene er patienters post og ejendele, der kan åbnes, kontrolleres og undersøges samt at det alene er patienten, der kan kropsvisiteres.

Annette Lind (S) Flemming Møller Mortensen (S) Julie Skovsby (S) Karen J. Klint (S) fmd. Anne Sina (S)

Rasmus Horn Langhoff (S) Orla Hav (S) Helle Løvgreen Mølviq (RV) Marlene Borst Hansen (RV) Liv Holm Andersen (RV)

Özlem Sara Cekic (SF) Jonas Dahl (SF) Eigil Andersen (SF) Stine Brix (EL) Per Clausen (EL) Hans Andersen (V) nfmd.

Martin Geertsen (V) Jane Heitmann (V) Sophie Løhde (V) Hans Christian Schmidt (V) Eyvind Vesselbo (V)

Finn Thranum (V) Liselott Blixt (DF) Jens Henrik Thulesen Dahl (DF) Karina Adsbøl (DF) Susanne Eilersen (DF)

Simon Emil Ammitzbøll (LA) Thyra Frank (LA) Daniel Rugholm (KF)

Alternativet, Inuit Ataqatigiit, Siumut, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	47	Det Konservative Folkeparti (KF)	8
Socialdemokratiet (S)	47	Alternativet (ALT)	1
Dansk Folkeparti (DF)	22	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Radikale Venstre (RV)	17	Siumut (SIU)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	12	Sambandsflokkurin (SP)	1
Enhedslisten (EL)	12	Javnaðarflokkurin (JF)	1
Liberal Alliance (LA)	9		

Oversigt over bilag vedrørende L 137

Bilagsnr.	Titel
1	Høringssvar og høringsnotat, fra ministeren for sundhed og forebyggelse
2	Henvendelse af 19/2-15 fra Bedre Psykiatri og Landsforeningen SIND
3	Supplerende høringssvar og høringsnotat, fra ministeren for sundhed og forebyggelse
4	Udkast til tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
5	Tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
6	Artikel af 26/2-15 fra Børnerådet »Ny psykiatrilov gør børn retsløse«
7	Præsentation fra LAP - Landsforeningen af nuværende og tidligere Psykiatribrugeres foretræde den 17. marts 2015
8	Præsentation fra Børnerådets foretræde den 17. marts 2015
9	Henvendelse af 21/3-15 fra Søren Mikkelsen
10	Henvendelse af 8/12-14 fra Børne- og Ungdomspsykiatrisk Selskab i Danmark
11	Præsentation fra Landsforeningen SIND og Bedre Psykiatris foretræde den 24. marts 2015
12	Henvendelse af 30/3-15 fra Børnerådet
13	1. udkast til betænkning
14	Ændringsforslag fra ministeren for sundhed og forebyggelse

Oversigt over spørgsmål og svar vedrørende L 137

Spm.nr.	Titel
1	Spm. om kommentar til henvendelsen af 19/2-15 fra Bedre Psykiatri og Landsforeningen SIND, til ministeren for sundhed og forebyggelse, og ministerens svar herpå
2	Spm. om præcisering af, at patienter som udsættes for kontrol af post, ejendele, patientstuer mv., har adgang til at klage samt anføre, om det er muligt at læse ud af bemærkningerne til lovforslaget, til ministeren for sundhed og forebyggelse, og ministerens svar herpå
3	Spm. om, hvordan ministeren vil sikre, at de eftersamtaler der med lovændringerne i lovforslaget skal tilbydes børn og forældre, kvalitativt har en standard så man er forvisset om, at både børn og forældre får det tiltænkte udbytte af samtalen, til ministeren for sundhed og forebyggelse, og ministerens svar herpå
4	Spm. om præcisering af barnets retsstilling, såfremt forældre ikke ønsker at tage stilling til en eventuel tvangsforanstaltning (børn 0-14 år), til ministeren for sundhed og forebyggelse, og ministerens svar herpå
5	Spm. om, hvorledes ministeren vil sikre, at Sundhedsstyrelsen lever op til den nye tilsynspligt på Sikringsafdelingen 1 gang årligt, til ministeren for sundhed og forebyggelse, og ministerens svar herpå

- 6 Spm. om teknisk bistand til et ændringsforslag, som deler lovforslaget, således at de dele som vedrører ambulantly tvang og oppegående fiksering skilles ud i et selvstændigt lovforslag, til ministeren for sundhed og forebyggelse, og ministerens svar herpå
- 7 Spm. om kommentar til forslaget i Region Sjællands høringssvar om, at tvangsfiksering alene kan finde sted efter psykiatrilovens bestemmelser uanset patientens alder, til ministeren for sundhed og forebyggelse, og ministerens svar herpå
- 8 Spm. om kommentar til lovforslaget i forhold til grundlovens § 71, hvoraf det følger, at alle borgere uanset alder, der frihedsberøves uden dom, har krav på at kunne få frihedsberøvelsen prøvet ved en domstol, til ministeren for sundhed og forebyggelse, og ministerens svar herpå
- 9 Spm. om kommentar til artiklen »Ny psykiatrilov gør børn retsløse« fra Børnerådet, til ministeren for sundhed og forebyggelse, og ministerens svar herpå
- 10 Spm. om kommentar til Børnerådets pointer og anbefalinger fra foretrædet den 17. marts 2015, jf. L 137 – bilag 8, til ministeren for sundhed og forebyggelse, og ministerens svar herpå
- 11 Spm. om ministeren vil tage initiativ til at ændre lovforslaget, så der skal være en uvildig person, der ikke er involveret i behandlingen af barnet, til stede ved eftersamtaler med børn, til ministeren for sundhed og forebyggelse, og ministerens svar herpå
- 12 Spm. om redegørelse for, hvorfor man gik bort fra den modenhedsmodel for mindreårige psykiatriske patienters rettigheder, der ellers var omdrejningspunktet i det lovforslag, der blev sendt i høring, til ministeren for sundhed og forebyggelse, og ministerens svar herpå
- 13 Spm. om, hvad der kan udløse magtanvendelse på hhv. det sociale område og de psykiatriske afdelinger, til ministeren for sundhed og forebyggelse, og ministerens svar herpå
- 14 Spm. om redegørelse for ministerens overvejelser om, hvem der skal sidde i Det Psykiatriske Patientklagenævn på brugersiden, til ministeren for sundhed og forebyggelse, og ministerens svar herpå
- 15 Spm. om redegørelse for, på hvilke områder lovforslaget følger FNs konventioner, og på hvilke områder lovforslaget afviger fra FNs konventioner, til ministeren for sundhed og forebyggelse, og ministerens svar herpå
- 16 Spm. om redegørelse for om såkaldte psykiatritestamenter eller forhåndstilkendegivelser om behandling kan gøres mere forpligtende for sundhedspersonalet på de enkelte behandlingssteder, til ministeren for sundhed og forebyggelse, og ministerens svar herpå
- 17 Spm. om redegørelse for, om eftersamtaler også kan anvendes til at drøfte patientens ønsker og behov i forbindelse med en eventuel fremtidig indlæggelse, da det ofte vil være for sent at drøfte dette med patienten i forbindelse med selve indlæggelsen, til ministeren for sundhed og forebyggelse, og ministerens svar herpå
- 18 Spm. om ministeren med afsæt i ønsket om i højere grad at inddrage patienterne vil redegøre for, hvordan ministeren med lovforslaget sik-

- 19 rer, at der vil ske en inddragelse af patienterne og deres ønsker, til ministeren for sundhed og forebyggelse, og ministerens svar herpå
Spm. om redegørelse for i hvilken udstrækning erfaringerne fra genembrudsprojektet vil blive inddraget i bekendtgørelse, vejledninger og efteruddannelse, til ministeren for sundhed og forebyggelse, og ministerens svar herpå
- 20 Spm. om ministeren kan bekræfte, at lovforslaget betyder, at man ikke kan tvangsmedicinere patienter med større doser medicin end anbefalet i den enkelte medicins godkendelse, til ministeren for sundhed og forebyggelse, og ministerens svar herpå
- 21 Spm. om, hvor ofte bestemmelsen, om at man kan anvende tvangsfiksering på baggrund af hærværk, bliver anvendt, til ministeren for sundhed og forebyggelse, og ministerens svar herpå
- 22 Spm. om ministeren vil overveje at ændre reglerne så man ikke fremover kan blive tvangsfikseret som følge af hærværk, til ministeren for sundhed og forebyggelse, og ministerens svar herpå
- 23 Spm. om ministeren vil indføre en målsætning om, at de langvarige bæltefikseringer på de almindelige psykiatriske afdelinger skal nedbringes eller udfases inden et bestemt årstal, til ministeren for sundhed og forebyggelse, og ministerens svar herpå
- 24 Spm. om kommentar til henvendelsen af 21/3-15 fra Søren Mikkelsen, til ministeren for sundhed og forebyggelse, og ministerens svar herpå
- 25 Spm. om redegørelse for, hvordan grundlovens § 71 om administrativ frihedsberøvelse, skal forstås i forhold til børn, herunder børn under 15 år, der modsætter sig behandling i psykiatrien, når forældrene har givet samtykke til behandlingen, og vil et tilsvarende barn med forældrenes samtykke, der modsætter sig somatisk behandling, også blive omfattet af reglerne i grundlovens § 71, til ministeren for sundhed og forebyggelse, og ministerens svar herpå
- 26 Spm. om redegørelse for, hvordan man håndterede spørgsmål om børns rettigheder i psykiatrien før lovændringen i 2006, til ministeren for sundhed og forebyggelse, og ministerens svar herpå
- 27 Spm. om kommentar til henvendelsen af 8/12-14 fra Børne- og Ungdomspsykiatrisk Selskab i Danmark, til ministeren for sundhed og forebyggelse, og ministerens svar herpå
- 28 Spm. om ministeren vil fremsætte et ændringsforslag, så der tilføjes et 3. punkt til § 1 stk. 4 i L 137 med følgende tekst: »3) og patienten ikke modsætter sig foranstaltningen.«, til ministeren for sundhed og forebyggelse, og ministerens svar herpå
- 29 Spm. om kommentar til præsentationen fra Landsforeningen SIND og Bedre Psykiatris foretræde den 24/3-15, jf. L 137 - bilag 11, til ministeren for sundhed og forebyggelse, og ministerens svar herpå
- 30 Spm. om kommentar til henvendelsen af 30/3-15 fra Børnerådet, til ministeren for sundhed og forebyggelse, og ministerens svar herpå
- 31 Spm. om, hvad der ligger til grund for ministerens opfattelse af, at lovforslaget ikke afviger fra FN's konventioner, til ministeren for sundhed og forebyggelse, og ministerens svar herpå

- 32 Spm. om ministeren i forlængelse af svar på spørgsmål 13 vil indhente en udtalelse fra ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold, for så vidt angår den del af spørgsmålet, som omhandler magtanvendelse på det sociale område, til ministeren for sundhed og forebyggelse, og ministerens svar herpå
- 33 Spm. om ministeren vil bekræfte, at det skal være speciallæger i psykiatri, der sidder i Det Psykiatriske Patientklagenævn, til ministeren for sundhed og forebyggelse, og ministerens svar herpå
- 34 Spm. om ministeren i forlængelse af svar på spørgsmål 19 uddybende vil redegøre for de justeringer ministeren omtaler, til ministeren for sundhed og forebyggelse, og ministerens svar herpå
- 35 Spm. om der er mulighed for, at der kan være en uvildig person udpeget af barnet til stede ved eftersamtaler, hvis forældrene eller barnet ønsker det, til ministeren for sundhed og forebyggelse, og ministerens svar herpå
- 36 Spm. om redegørelse for den nuværende praksis for så vidt angår off-label brug af produkter og tvangsbehandling, og kan ministeren bekræfte, at lovforslaget ikke ændrer ved denne praksis, til ministeren for sundhed og forebyggelse, og ministerens svar herpå